

ny Kirker, saa siger jeg, at vi mangle i vor Lovgivning Hjemmel for, at saadant kan ske ved en Ligning paa Sognemændene. Og nu vilde det dog være mærkverdigt, om man vilde etablere en saadan Regel for Kjøbenhavns Vedkommende, som hverken gælder for Købstæderne eller for Landet; og da jo netop de ny Kirkers Opførelse medfører de store Udgifter, saa vilde det ogsaa være en meget farlig Ting, om man vilde give Kultusministeriet den Frihed, som vilde være nødvendig til at ligne, selv om man blev staaende ved denne en Fjrtiedel Procent; thi dette kan jo dog blive temmelig betydelige Besøb det ene Aar med det andet. Jeg vil altsaa sige, at jeg vil ikke være med til at fremme denne Lov, uden at man netop bestemt holder paa, at Kommunalbestyrelsen skal have den Ret, som den har efter Loven af 1ste April 1888. Men paa den anden Side hør man ikke i dette Lovforslag, som kun omfatter Kjøbenhavn, etablere en Rets-tilstand, som er forskellig fra, hvad der gælder i det øvrige Land. Naar der skal bygges en Kirke i en Købstad eller et Stedovre i Thyland, maa man gaa til den finanslovgivende Myndighed og faa en Bevilling paa Finansloven til Støtte for de private Bestræbelser, som der gøre sig gældende. Paa samme Maade hør og kan man indrette sig her i Kjøbenhavn, og det finder jeg smukt og stemmende med Grundloven, men ud derover er jeg ikke til Sinds at gaa.

Bjerre: Jeg vil til det ærede 5te Medlem for 1ste Kredts (P. Knudsen) gøre opmærksom paa, at der ikke er Tvivl om, at Loven af 1888 giver Tilladelse til at ligne til Opførelse af ny Kirker, thi Loven er jo netop stabt ved den Omstændighed, at der skulde bygges en ny Kirke, nemlig Helligtorstorkirken. Det var Finansudvalget i Folketinget, der tog Initiativet til det, udtrykkelig med det for Øje, at Midler til ny Kirkers Opførelse regelmæssig skulde komme ad den Vej i Fremtiden, og det maa jo huffes, at hvis vi altsaa ikke beholde denne Lov, gaa vi tilbage til det gamle, og der vil jeg til det ærede 4de Medlem for 1ste Kredts (Det. Hansen) sige, at det er for saa vidt hjemlet, som det har været Praksis nu i mange Tider, at man ligner paa Sognemændene ikke blot til Reparation og Vedligeholdelse, men faktisk ogsaa til Opførelse af ny Kirker. Man opfører nemlig de ny Kirker med den Gæld, der kommer paa dem, og saa ligner man ud, til Gælden er betalt. Det bliver ganske det samme, og det er ogsaa det, der er blevet sanktioneret af Folketinget ved Loven af 1888. Hvad det andet

Spørgsmaal angaar, med Hensyn til om Staten skulde betale i Stedet for Menigheden, holder jeg selvfølgelig ogsaa paa, at Grundlovens § 3 forlanger, naar den skal opfyldes loyalt, at Staten træder til og hjælper til Opførelse af Kirker, specielt, hvor Menigheden ikke selv kan bære Udgifterne; men jeg ser jo, at det bliver mere og mere vanskeligt at faa Rigsdagen samlet om dette. Det viser sig f. Eks. ogsaa paa denne Finanslov, at man ikke kan faa det andet Ting til at gaa med til at give Tilskud til saadanne Kirker og derfor forekommer det mig dog, at man helst maa beholde den regelmæssige, den kirkelige Vej tilbage, som er den, at det lignes paa Menighedsmedlemmerne. Den anden vil blive mere og mere besværlig at komme frem ad. Denne her maa vi holde aaben, fordi det er nødvendigt; naar Kirken skal bestaa, maa nogen betale det, og det maa være dem, der høre til denne Kirke, og hvorfor det vil være vanskeligt her i Kjøbenhavn at faa store Statstilskud, har jeg allerede nævnt, nemlig fordi man siger ude i Provinserne, at Kjøbenhavn er rig nok: de kunne selv betale deres Kirker.

Formanden: Den ærede 4de Landstingsmand for 1ste Kredts (Det. Hansen) har Ordet for en kort Bemærkning.

Det. Hansen: Med Hensyn til Forstaelsen af Lovens 2—22—64 skal jeg henvise det ærede Medlem, der nu talte, til Mogens og Timms Kirkeret, Pag. 733. Der vil han finde en aldeles bestemt Erklæring om, at den hjemler ikke Retten til at ligne paa Menigheden eller Sognemændene, som det hedder, de Midler, der medgaa til ny Kirkers Opførelse. Naturligvis er det ganske ligegyldigt, om det sker direkte til Opførelse af en ny Kirke eller til Dækning af Laan i den Anledning. I begge Tilfælde er det ulovligt. Der maa udkræves en Lov, og vi have ikke anden Lov end den af 1ste April 1888, som allerede udløb i 1893 og som kun er bleven fornyet fra Aar til Aar. Den betyder ikke noget. Vi tale netop om, hvorledes den skal fornyes; falder den bort, have vi ingen Bestemmelse i vor Lovgivning, hvorefter der kan lignes paa Menigheden til Opførelsen af ny Kirker. Naar det ærede Medlem dernæst mente, at man maatte beholde denne Vej, fordi det var vanskeligt at faa Rigsdagen til at opfylde sin Pligt ifølge Grundloven og bevilge til Kirkerne det, som var nødvendigt, siger jeg: det er at gaa en Bagvej, thi naar Lovgivningsmagten ikke vil gøre det, har man